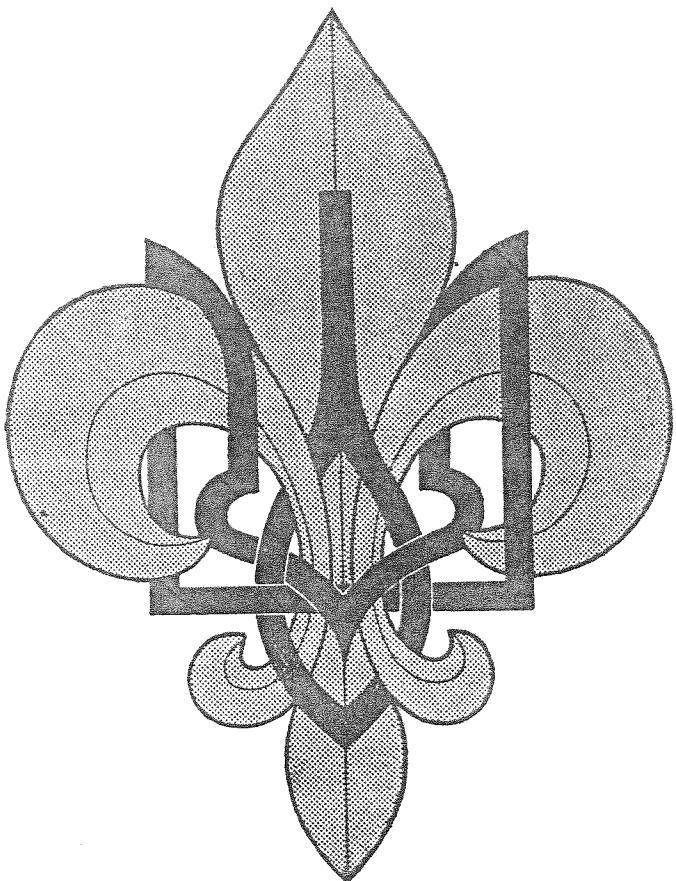
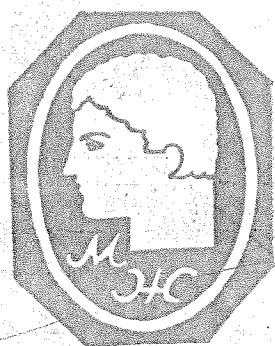


02.05.2024

м о л о д е ж и с и т т а



журнал укрїнського
підлітку

Видав Українське Красава Т-во схорони дітей і опіки над молодю у Львові
Нач. редактор Е. Королецький „Л. Ч“ Відвіч. редактор: Інж. А. Сербин
Вересняне число зраз. О. Рудакевич, пл. сен.

З друкарні ОО. Василіян в Жовкові

МОЛОДЕ ЖИТТЯ

ЖУРНАЛ УКРАЇНСЬКОГО ПЛАСТУ.
MOLODE ŽYTTJA — YOUNG LIFE
THE OFFICIAL ORGAN OF UKRAINIAN SKOUT MOVEMENT

Ч. 1 (77)

ПРАГА, ЧЕРВЕНЬ 1931

РІК XI.

Видає: Реферат преси при Команді Союзу Українських
Пластунів Емігрантів.

Відвічав: М. Готлібіна, громадянина ЧСР.

Редактує: М. Бажанський.

М. Вірлинний.

КАЗКА СКОБІВ.

Вони рвались до лету...
Вогнем горіла іх скрипні!
До Сонця, до Волі Народа
До нестимних змагань.

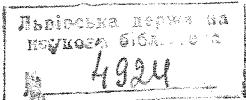
Та ворог побачив
Лет вірлинних крил!
Кинув засуд нежданий:
«Немає бути юнацьких сил»!!!

Тіштесь...
Радійте...
Скобів
немає!
Линився спомин про них,
Що казкою взвиває
Свіжих кадрів — — —
юних... золотих!

Червень 1931.

— Треба навчитися добре цілити спи-
сю, щоб, коли прийдеться зі змієм зу-
стрітися — не схібити.

Др. О. Тисовський.



Михайло Вірлинський.

СТАРИМ ШЛЯХОМ – НОВИМИ СИЛАМИ.

«Молоде Життя» видавав Український Пластовий Улад у Львові від 1921 р. і воно появлялося кожного місяця аж до вересня 1930 р.; та польська влада, закриваючи У. П. У., не минула його орган «М. Ж.»... «Молоде Життя» переходить на еміграцію...

Не треба накреслювати напрямні; ми-ж продовжуємо традицію, яку злоба ворогів хотіла нам знищити... Та всетаки не буде зайним хоч в коротких словах розказати про той буйний вир пластового життя і передати читачам ту гарну картину, якій У. П. У. чудовими красками надавав грандіозності, привабливості, казковості.

— Щоби змінити знищенну душу молоді, відродити із занепаду ідеал лицарськості та відновити його в наш організм, взялися в 1911 р. педагоги працювати в тім напрямку — новими засобами, новими методами та ідеями. — Це були др. Ол. Тисовський, проф. Ів. Чмода, проф. Петро Франко та інші. — Вони створили організацію на взір англійського Скautінгу, яка прийняла назву «Пластунів» від імені козацької частини.

Їх глибока віра, що Пласт внесе нові думки і стане чинником у вихованні здорової генерації — справдилися. — І не зважаючи, що це час морального занепаду не лише нашої молоді, але і молоді інших народів, пластова ідея промостила собі шлях, відродила лицарський закон з його шляхотним характером і захопила широкі круги молоді.

Чим руководилася молодь вступаючи в наші ряди?

Вона побачила, що ми вернулися до того, що зрадили наші предки — по-любили природу, очистили себе із людської рафінованої цивілізації, віднайшли правдиві джерела любові і щастя, приблизилися до землі, лісів, — та що наші душевні струни настроєні під аккомпанімент таємних сил, що володіють просторами.

Вона побачила, що Пласт це не товариства, не сам спорт, не політичні угрупування — це Улад вищий понад все, це ідея, яка кермує людськими внутрішніми силами і змагає довести до індивідуальної досконалості.

Вона ще побачила, що в Пласті можуть знайти місце всі ті, які будуть в силі запанувати над собою, над своїми пристрастями і пожаданнями та безоглядно повинуватися пласт, лицарському законові — не зважаючи на їх суспільні становища чи стан освіти.

Още було те, за чим молодь віками сама шукала.

А коли наші ряди стали могутніми, ми зголосились розорювати широкі облоги... І з часом народ побачив, як ми вчiliся громадянської праці, його чеснот, моралі та етики і це все стороною віддавали йому самому по читальнях, діточих садках,

бібліотеках, на здвигах, бандеріях, мандрівках, на могилах героїв і т. д.

Не диво, що ми заняли не лише перше місце між молодою генерацією у нашого громадянства, але і на першім місці занотовані наші імена в індексах ворогів.

Нас перших бачила поліція...

Нас перших відсылали до Бригадок...

Нас перших судили...

Це тому, що нас в нашій мандрівці вів стимул пластового приказу і єдинав однострій.

В наших рядах панувала мораль порядку.

Ми полюбили рідні лани, луги, річки, набирали силу і дужий розмах, міряючи в своїх мандрівках гори та скелі кремінні.

А може ще й тому, що ми під впливом запалу лицарів з над Золотої Лінії, Маківки, Лисоні, Крут та Базару інакше від інших дивилися в наше майбуття.

І так не звертаючи на всякі неприхильні нам закони, ворожі розпорядки наша мандрівка все поступала вперед...

Історія вписувала нам, скромними ініціалами 19-тий рік існування, коли на наш Улад носились наклени польського громадянства і його брукової преси. За цим прийшло насильство...

МАНЕ... ТЕКЕЛЬ... ФАРЕС...

Не стало огнива, яке єднало Пластунів в один безпереривний ланцюг. Ми покинули Батьківщину і за собою принесли пластову ідею а в важний мент перебираємо видавання «Молодого Життя».

Надіймось, що «Молоде Життя» знов стане звеном, яке буде держувати всіх нас в тій єдності й любові, в якій ми вирошли.

«М. Ж.» буде виложником думок для тих, в кого інтерес під ідеєю пересякнений рідним патріотизмом.

Виразно підчеркуємо, що ніякій стихії чужій для нас і для нашого народу не уляжем, не дамо збити себе з нашого шляху. Тому надаремні заходи тих, які хотіли бы обіцянками заманити нас у свій табор. А для тих хто стремів би скинути нас в низ кинути між нас кість незгоди, чи охопити нас зневірою в наші сили, для них є готова відповідь — «даремні труди»!

Ми залинимось Пластунами, наші серця не перестануть битися одним ритмом в один такт пласт. гимну та присяги.

Наш шлях достовірний свідок нашої незломності є наглядним доказом для сучасних і тих, що за нами прийдуть.

Стоючи на порозі нової фази в розвитку У. П. У., слід нам поважно призадуматись наліт теперішньою долею еміграційного пласт. життя і цей сумний стан його, почуття обов'язку, кожному з нас каже усвідомити собі своє відповідальнє становище, на якім маємо твердо та непохитно стояти на сторожі п.л. закону.

Дороговказом нашим є: честь і могутність народу.

Девізом:... Бог... Україна... Пласт...

Ці три знаки вяжуть нас в одну нерозривну цілість мов гармонійний акорд.

В цім гаслі міститься вся суть нашого стремління.

Це наше основне «вірую», закріплене досвідом на протязі двох десятків літ.

Гуртуймося!

Хай наш поклик —

«Нас невелика горстка а мусимо своїми молодими руками зрушити з мертвії точки, очистити вже рік занедбаний наш шлях, хоч тернистий, затяжний і довгий та за те гарний, молодий». —

кине нас до змагань.

Цей шлях вимагає від нас всіх посвяти. Молодої сили.

Засуکаймо рукави до чорної праці!

І доти нам не спочати, доки не дійдемо до означеної ціли.

Прага, червень 1930 р.

«Скоб».

Хто готов за край, за волю
Скласти голову свою,
Той бував і є і буде
Переможцем у бою.

(Олесь).

Михайло Бажанський.

У 20-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ У. П. У.*)

12 квітня минуло 20 літ від часу, як на вулицях города-Льва, столиці Галицької України, зродилися передові когорти українських пластунів. — Не минуло багато часу, як ці когорти розпливлися по цілій країні і стало їх багато... багато...

Іх бачив кожний від старого дідуся до найменшої дитини як міряли своїми молодими стопами шлях, який їм вказано і який вів до цілих їхньої мандрівки.

Ta не час і місце розводитись над їхньою працею та здобувками... Наїкраще знають це вони — новітні лицарі, — ті, що були в їх рядах і наші сусіди, які совісно притягдалися і чекали лине нагоди... видати такий ганебний указ, яким би дальшу діяльність У. П. У. припинити. Цей нечуваний в історії всесвітнього скautingu факт, застає їх в кульмінаційній точці розвою.

Вони не дійшли до двох десятків...

Це свято гідно відсвятковуємо ми.

У всесвітній історії 20-ліття це не є довгий час, це маленький епізод про який історія задоволяється згадкою. Та в нашій дійсності це великий і претяжкий момент, пройденої дороги У. П. У.

Цей пройдений шлях показує сьогодні нам, тут зібраний горстці «Бурлаків», викинених насильством поза межі Рідної Землі,

*) Реферат виголошений на ватрі присвяченій 20 літтю У. П. У., яка відбулася в Ржевицях біля Праги з 11 на 12 квітня в 12 год. ночі. Опис ватрі друкуюмо на іншім місці. Ред.

дужчим від нас ворогом — два дуже характерні моменти в історії нашого пластового Уладу:

перший — засновання його,

другий — присягатаний датою 26 вересня 1930 р. — закриття його.

Ці два моменти своєю силою, непереможним законом зібрали нас тут сьогодні.

Ці два моменти примушують нас відіткнути одну хвилину, щоб ми вспіli заглянути ширим оком у минуле, минуле безупинної праці і змалювати скромними барвами той безмежний, безперестаний шлях змагань, переніскод а також радості і надії, які захоплювали тих що стояли в наших карних рядах Уладу.

І на той близький і далекий шлях нашого життя, що мов в казці стелиться перед нашими очами, шлях тернистий та довгий але ведучий до ідеальних вершин краси й добра українського народу й цілого людства.

І на цих живих і мертвих, а які поклали сильні підвалини під будову Уладу Українських Пластунів.

Основника Др. Ол. Тисовського, помершого ред. «Молодого Життя» проф. Стеф. Тисовського, проф. Петра Франка, команданта Дм. Вітовського, довголітнього команданта пл. таборів на Соколі проф. Чмоли, основника на Закарпатській Україні, проф. Остапа Вахнянина, проф. Леоніда Бачинського та теперішнього Верховного Отамана проф. Северина Левицького.

Вам, дорогі творці Пласти і провідники його, слава.

Ви сповнили совісно покладений життям на Вас обов'язок, йдучи рівним раз витичним шляхом не зважаючи на всі труди й переніски, що перехрещували Вашу путь.

Ви нераз відривались від своїх занять, кидали все і спішили мов на поклик дзвона, який лунав сильно і чаравно.

Ви не зважали ні на що, своїми очима повними як насолоди так отню бачили тільки одне: далеку, безкраю синю далечію і прямували туди... а там прояснювалося рожево огненне сонце ідей.

Ви були вірні пл. присязі, промірюючи тернистий шлях України, творили нові, непоборимі капри, лицарів стягу орла Скоба.

Наслідки Вашої нèвтомної праці увінчалися успіхами. За Вами стояла вже 8000-тисячна армія вивінувана лицарськими прикметами, озброєна відвагою шляхотного духа, яка на ків руки Верховного Отамана готова була стати до рішаючих змагань — з динунством, з драконами і звіріками.

За Ваші, так цінні труди і пильні старання у Вашу честь далеко від близьких і Вас самих запалили «Бурлаки» ватру, яка хай горить і прославляє Ваше Діло.

Не вибрали ми на цей світливий празник, велико-панські салі, кульюари отелів чи ресторанів, а так скромно, на лоні природи, так, як Ви цього хотіли — відсвятковуємо.

Тільки жаль, що в цей день не запалять такої ватри в обезденілім Краю Ріднім.

Тому ти наша ватро гори високо... високо, щоб бачили твої огненні язички полуміні ті, які не сміють собі запалити такої, і ті, що заздрять нам нашого щастя; щоб бачили наш огонь, який

горить в далекій чеській землі і який має освітити 20-ліття У. П. У. — прийдешнім.

— Хай твоя полумінь бухає в наших серцях.

— Хай твій огонь буде нашим і спільно з надходящим Днем Воскресення накарбуве *історію нового*.

Його теж замучила несвідома товпа за правду.

На його ідею теж видавали ганебні закони.

Його думки теж були на індексах.

Та тириани вмерли, старі спорохнявлі престоли розпалися, драконські закони вписали до архівів історії а великі змістом, чисті характером думки побідили.

В цей його день у всіх Українців, мимоволі линуть думки на наші розтерзані землі.

— де стільки згинуло в сибірських снігах, в тaborах Домбя, Берестя, Тухолі, у чека, під большевицькою «стенкою» і в румунських сітуранцах.

А як задзвонять величенні дзвони і під акомпанімент пісні

«Христос воскресе із мертвих» —

огортас всіх нас невимовна радість, оспаляй рабський дух інертності уступає місце свіжому завзяттю, яке стялить і направляє до нових поривів до нових змагань до остаточної і неминучої перемоги нашої ідеї.

О Ти Божественний. Навчи нас так гаряче любити пластову ідею, як Ти свою любив.

Навчи і нас так за неї страждати як Ти страждав.

І при сьогоднішній ватрі, в так скромний ювілей 20-ліття У. П. У. благослові нас на велике діло, яке нас чекає.

Дай нам залізної сили, витревалості, запалу і успіху у всіх наших починках і змаганні, щоб ми дійшли до обіцянного раю де під синьо-жовтим прапором, від Кубані по Сян — річку мрійно усміхається наша батьківщина.

«Скоб».

Т. Г-вич.
Данціг.

ПЛАСТ А КОРПОРАЦІЯ.

Ця стаття написана у вересні 1930, р. і була призначена для «Пластового Шляху». З огляду на це, ню з розв'язанням У. П. У. «Пл. Шлях» перестав виходити, а торкнені тут питання не стратили актуальності, дозволюю собі подати їх в цілості без змін. — Автор.

На цю тему мав я нагоду говорити з одним німецьким пластуном. Цей сказав мені, що у німців, коли юнак вийде зі школи, а попаде до студенської корпорації, він для пласти стражений, хочби передтим був незнаним ревним пластуном.

Це питання набірало у нас чимраз більшої актуальності саме тепер в пріорітет творення укр. студенських корпорацій. Нам пластунам треба остаточно не питання передискутувати і зайняти до цеї справи ясне становище.

Раніше ніж висловлю мій погляд; як Пласт має ставитись до студенських корпорацій, хочу сказати дещо про методи, якими виховує корпорація своїх членів.

Отже, що таке корпорація?

Корпорація це гурт студентів 20—30-люда обєднаний спільним кличем та взаємним братерством. Життя на зоні нормується після загального статута, а в інтері об'єтою воно осібним подрібним правильником. Ключі корпорації переважно такі: «Україна, Честь, Братерство»; «Батьківщина, Честь Обов'язок», «Honos vita carior» і ін. Ключі давніх німецьких буршів як: «Wein, Weib und Gesang» між нашими корпораціями на застія не приймаються. Студенські корпорації не організації, що стоять на строго національних принципах.

Дальшім завданням корпорацій є виробити у своїх членів почуття особистої та національної чести, а через те стремитися виробити серед української суспільності тип джентельмена.

Третім завданням корпорацій є товарицьке співживиття, що виробляється при помочі спільніх комерсів, прогулок і пр.

Я далекий від того, щоб поборювати корпорації, як новий тип студенських організацій на українському землі. Навпаки я пересвідчений, що осільки вони будуть вміло поведіні та вони можуть багато користі принести та повести укр. студенство на правильні організаційні шляхи. Хочу однак звернути увагу на один момент, іменно чи можлива та чи пожадана є участя пластунів у корпораціях?

Це питання насувалось мені за весь час моєї приналежності до корпорації і до Пласти рівночасно. Сьогодня я хочу поділитись моїми думками і спостереженнями на цим полі з ширшим пластовим загалом.

В засаді Пласт і корпорації стремлять до цеї самої цілі: Виробити Батьківщині тип життезадатного громадянства. Різниця однака та, що Пласт розпочинає вишикі в школіній лавці і цей що остає в Пласти після ініції зрілості не можна сказати громадсько підготована одиція. Тим саме Пласту ріжиться від своїх співтоварішів на початку студій. Не дивниця, що той Пласт увійшовши до корпорації сейчас вибивається і в короткі часи займає там відповідальні становища. Для корпорації це безперечно корисно, однак для Пласти така одиція на якійсь час, як незовсім страчена.

Пластун увійшовши до корпорації мусить підпорядкуватись всім постановам, що там єснують як різноміж і кодексові чести. Покищо це справа не мала у нас засадничого значення, однака сьогодня вже твориться пл. кодекс чести і тим самим пластуни-корпоранти увійдуть в суперечності, коли в якій корпорації кодекс чести не годився з пластовим.

Далішою справою є справа частих міжкорпораційних конфліктів на формі студенського життя. Абстрагуючи від добрих чи зліх сторін та підкладу, на якім ці непорозуміння повстають мушу ствердити, що їх уникнути неможливо. Це вже в характеристиче для студенського життя. Скрізь де пливе молода кров, де є повний запас енергії та має бути і боротьба, що дає життєву школу та гарп. Однакож як недопустимі в непорозуміння між членами одної і тії самої корпорації так і недопустимі в спорі між поодинокими пластунами. Однак іх не буде можна уникнути осільки пластуни будуть розпорощені по різних корпораціях.

Третім чи не найважливішим моментом в житті корпорації і пл. куріні є те, що як у членів корпорації так і у пластунів виникає почуття, що як одни так і други організацію ставити на першім місці в студенськім житті перед всіма іншими організаціями, як професійними, спортивними і пр. Як же це погодити? Корпорант в одній особі. Пласт і корпорація йдуть часто піляхами, що себе перехрещують або навіть зі собою колідують. Словом, що пластун, який належить до корпорації не може бути вповні пластуном, він мусить часто рішати між пластом і корпорацією, що веде тільки до занедбання його пластових обов'язків.

Який, отже, вихід з цієї ситуації?

Чим має руководитися пластова молодь, що опускає школіні лаву а вступає в студенські ряди?

На ці питання постарається дати вчірнічуючу відповіль.

Ше до недавна поняття «пластун» обмежувалось до поняття юнака 12—18 літ, отже не торкало воно зовсім студенської молоді.

У інших народів остало воно таким до сьогодня і тільки в там одиці, що по укінченні школи всеціло відаються пластові. У нас однака життя подиктувало що іншого. Через недостачу студенських корпорацій, що являються органічною частиною студенського життя потворились на корпораційний лад пластові куріні як: «Лісові Чорти», «Орден Залізної Остроги» та ін.

Я особисто маю нагоду приглянутись німецькому організаційному життю. Німецькі корпорації є сильно зрізничковані так під оглядом ідеологічним, як і організаційним. Корпорації того самого типу в різких високопільних осередках творять т. зв. картелі себ-то союзи. Таких союзів є кілька і вони є, мотором студенського життя.

У нас помічаємо де-які спроби творення того роду корпораційних союзів, напр., КК «Чорноморе» є обєднані в один союз під проводом Виборної Верховної Корпорації. Нам пластиунам треба до цієї справи заняти ясно определене становище. Життя подиктувало нам корпораційний устрій в курінях старших пластунів, що об'єднують у 90% студентів, отже куріні старших пластунів являються сьогодня наїм чиши, як тільки своєрідним типом студенських корпорацій, опертих на окремих статутах і законах. Старший пластун оскільки хоче всеціло віддатися праці у пластовому куріні не може розвиватися на пластунів і корпоранта. На мою думку життя розвяже цю проблему так, що пластуни залишуться в пласті, а для непластунів лишиться студенські корпорації.

Тут хочу звернути ще увагу на одну сторінку життя пластових курінів. Оскільки ми малиб стати на такім становищі, що пластунам не вільно належати до студенських корпорацій то мусимо рівнож поширити діяльність курінів старших пластунів у тім напрямі, щоб старші пластуни були все через свої куріні в курсі студенського життя та були змушені брати в ньому активну участь, як напр., на професійному форумі. На мою думку дотепер замало зверталося в пластових курініах на це уваги.

На кінець ще де кілька слів. Фактом є і це, признають навіть «вороги» пласти, що у пласти згуртовані найкращі одиниці української молоді. Ми стрічаємося з закидом, що ми замкнувшись у мурах пласти, лишаємо по заду цей менш активний елемент, що потрібне проводу. Люди з ініціативою, моялив, замкнулись у пласти і репуту молоді лишають на поталу долі. Це безперечно закид новажиній, однака він не є аж так великий, щоб ми мали задля нього вносити розгардіян заміщення у пластове життя. Це поза пластом найдуться одиниці, що поведуть студенські корпорації на правильні шляхи і тоді ми будемо з ними йти досягнення спільноНої мети.

РЕМІСНИЦТВО Й ПЛАСТ.

(Серед членів литовської організації «Залізного Бовка» існує богатовимовний клич: «Вільно не наше» — «Здобудеш його»).

Кожда нація мусить станути на тому становищі свого розвою, щоби всі ділянки життя відмежити від впливів чужих, головно ворожих сил, та взяти керму всого життя у свої руки.

Отже по програній в 1920 р. належить нам в чин і діло перевести клич: «Київ і Львів ще не наші» — «Здобудете їх». В міста мусимо вселити всесильний, на все відпорний український дух, тим самим надати український характер країві та збільшити наш стан посідання. Зробити це може лише великий рух молоді — Пласт. Тому клич опанування наших міст являється життєвою потребою нового покоління, цілої Нації. Від нього залежав наш визвольний рух десять років тому, від нього залежатиме і в майбутньому. Від цього, як ми розвяжемо це питання залежатиме наш дальший державницький розвій.

Засаду, що міста надають вигляд країві ніхто не заперечить. Тому теж цього доказувати не треба. Рівнож кождий з нас розуміє що той панує на Україні, хто перед веде в українських містах. Тож, зовсім не дивно, що Західні Землі належать до

Польщі (міста заселені польським й жидопольським елементом) а проча частина України надальше остане в московському ярмі (міста — це твердині московських і жидомосковських вілівів). І як довго ми не освідомимо собі цого, що не лише «хлоп і пон» творять націю, що треба опанувати міста, промисл і торговлю, так довго ми не скористаємо як слід з досвіду наших визвольних змагань.

Чи одною, з причин, що ми ще досі не здобули своєї держави а зажди ще тиняємося під чужими тирами, не є це, що в час Великої Української Революції наші міста в дійсності не були нашими.

Перемінити їх характер мусимо ми, ми молоді, для яких у світі немає нічого неможливого. Лише віру маймо у свої зусилля, а мрії наші стануться дійсністю. Та не слів нам треба, а течії діл, чину й ще раз діл. Тому теж всі зорганізовані Пластуни по-вінні докинути бодай одну цеголку до розбудови українських міст і всі мусимо всіми силами взятися до праці, кождий по своїм силам. Ні хвилині не сміємо спочивати, кожда наявіть забава, гутірка повинна бути належно використана.

Яке значіння мають міста — це як слід пізнали ми в час наших визвольних змагань. Бої в кожному місті є відповідю на це питання. Перемицьль упав тому, що був «не наш», Львів теж по трьох тижнях піддався ворогові, а Київ... Кількож то разів «Матір українських городів» зміняла свій флаг?... Від жовтоблакитного через трикольорний московський до червоного більшовицького...

Авсе це через те, що ми як слід не зрозуміли значіння міст, значіння того елементу, що заміниє ці твердині, наразі чужих вілівів. Тож нищмо чужі віліви — скаже дехто. Та легко казати, але до діла мало очохих. А діло пекуче й вимагає скорого діяння, діяння послідовного, сумлінного, совісного.

Опанувати міста можна при помочі опанування ремісничої молоді, гуртуючи її в Пласті.

Згуртувати ремісничу молодь в Пласті це зовсім не легка справа. Не можна пречіні її втягати лише для самого «пластиування» й опісля вишколювати її як середньошкільну молодь.

Ремісника треба перш за все зацікавити Плаством, і то так зацікавити, щоби він сам набрав охоту й бажання вписатися в лави Синів Скоба, і щоби звідти ніколи не виписувався. Опісля сталим вихованням творити в ньому характер, характер сталевий, вишколювати волю, виховувати в чисто національному дусі, та національній і особистій гордості.

1) Кожний Пластун мусить бути національно гордий, мати свою людську гідність. Раз на все повинен собі затяжити, що проханням ніколи, нічого, нігде й від нікого не дістане а буде мати лише це, що сам собі власними силами здобуде. Це є перша передумова. Сильна віра у свої зусилля.

2) Всюди повинен явно вказувати свою національну приналежність і гордитися тим, що належить до великого роду українського, що був і буде могутчий. Повинен вірити, що лише це є добром для нього, що добром є для Української Нації. Що є злом

для Нації, це є злом для кожного Пластуна. Добро Нації найвищий закон. Це друга передумова.

3) Правдивий Пластун ніколи не піде на жадні примани ворога. Все буде уважати їх видумками, нецирістю. Він вірить і служить Великому Ідеалові, якому на ім'я Українська Держава. Це найважніша передумова. Віра у власний Ідеал.

Коли юнак відповість тим вимогам, тоді щойно він стає правдивим Пластуном — тілом і душою. Кождий іншій, що звичайний манекін, або лялька в пластовому однострої.

В Пласті потреба лише людей чину, людей повних віри у свої зусилля й зусилля цілої Нації.

Ми всі твердо мусимо вірити, що час, в якому рішиться доля України прийде. Щераз підчеркую прийде. І таких людей, що відразу глядітимуть в життя, що з певною насолодою поборюватимуть всі перепони, що віритимуть в себе й у свої ідеали, таких людей створить Пласт.

І чи такого відродження духа потребує лише українська студентсьюча молодь? Ні! Цілу Націю належить відродити, належить влити нові живі соки в кров нового покоління, будто воно студенти, ремісники, чи селянє. Треба вже раз прочистити той солдакогній сопух стерва, що так розпаночився в нашому оточенні. Треба, щоби сильна, чиста струя відживила наші органи. І коли в тій засаді виховаемо нове покоління, то Україна сміло глядітиме в майбутність. В крові кожного Українця відзветься кров лицарів, кров, що не знала компромісів ні угод. Тоді наші міста стануть дійсно нашими і ми будемо господарами на нашій і своїй землі.

Та мрії так довго остануть безплідним маяченням, як довго ми свої слова не перемінимо в діла. Починаймо з малих діл. Вони зродять великі й доведуть нас до Великого Святого Чину.

Старші Пластуни і старші віком Юнаки мусять бути виховані так, як вимагає цього сучасна хвиля, і в той самий спосіб виховати й ремісника ї селянину на гідного, вірного сина Українського народу й чесного горожанина Української Держави. Всяке інше виховання не повинно мати в нас місця.

Ані тип опортуніста-угодовця, що зі всіми годиться й жде аж доля сама йому до рук впаде, ані тип вселюдського брата, що дбає про гуманність і загальнолюдські інтернаціональні клічі не відповідатиме правдивому типові українського Пластуна.

Український Пластун дбає виключно про Українську Націю.

І перш за все український Пластун-ремісник повинен усвідомити собі це, що не сміє він ані для своїх власних інтересів, ані для інтересів своїх кляси занедувати справи Нації та працювати на її некористь. Український ремісник повинен перш за все задержати український характер міст і створити сильний український промисл і торгівлю.

Коли ж так не буде, коли лишиться так як є, що ремісник ради задержання клієнтілі «цвенькає» по польськи, або ради мінімального поліпшення стану ремісництва переїмається соціалістичними клічами, то в тому случаї ми ніколи в чин і діло не впровадимо кліч — «Київ і Львів ще не наші» — «здобудете їх».

Гена Приблуда.

СВЯТО ВЕСНИ.

(Спомин-фантазія свята «Вахнянинців», Прага).

I.

Ще не було третьої години, як нас збудив острій звенькіт будильника. Ми скопилися як попарені, одяглися немов вояки на «трівогу» та відітхнули щойно вийшовши на двір. Було ще зовсім темно. Якась ріденька мряка та великі клапті чорних хмар, що якось без цілі блукали по небі, як нам видавалося, робили ніч ще темнішою. Ми перебігли знані переулки і за хвилину опинилися у сосновому лісі на досить таки поганенській стежці. Тут була така тьма, що і на один крок не було видно. Пустили ми на перед Орлине Око, бо він ще найкраще знов дозволив. Шоби нас провадив. Ми мали вправді електричні ліхтарки — але не хотіли світити. На щастя дощ, що ще вечером крапав, зовсім перестав і було зовсім приємно, якби час-від-часу не цвякало болото під ногами. За добру хвилину ми вибралися на якусь більшу доріжку та увійшли у рідний, молодий ліс. На сході поволесеньки прояснювалися. Хмари немов утікали перед надходящим днем та утворивши широкий півкруг відступали крок-за-кроком назад. Тепер прийшлося спинатися у гору. Чим далі — то все срімкіше. Вкінці треба було лізти по скалах та камінках. Нарешті побачили ми вершок: нашу ціль. На фоні неба остро рисувалися мокрі чорні скали. Ще кілька кроків, чи краче сказати скоків, і ми опинилися на місці.

Наш перший погляд — на схід. Наближаючіся день врізувався острим ясно-блакитним клином у темну синяве нічного неба. Хмари немов у переляку втікали все далі на захід, тягнучи за собою довгі смуги. А там — блідий, немов поморщений, місяць біг за гору аж фіолетовий серпанок розвівався. Кругом нас долини — ще повні білої мряки, що клубилася та крутилася від найменшого подиху вітру...

Ми старалися розплідити бодай малу ватру та тільки багато диму наробили.

Стали в півкруг — лицем до сходу. «Струнко»!

«Ми Сонця ясного діти,

Вольного Вітру брати...» зазвеніло металем з молодих грудей. А провідник говорив свое «Слово до пластунів»:

II.

«Червоною стрічкою тягнеться через усі вірування та релігії від першого примітивного пра-чоловіка — аж до сьогодні: величний культ Даж-бога життедайного, — Сонця. Від першого, повного нічого подиву, погляду пра-чоловіка аж до сьогодніших великородих співів, гаглок та ігор, — все покланяється та поклоняється чоловік могучий Силі, тому відвічному жерелові всого життя; все радувався та радується його світлом та теплом; все сумував та сумує коли тратить їх. Правда, інакше воно було у первісного чоловіка, — інакше сьогодня виглядає. Колись, як ще

одиноким жерелом світла та тепла було Сонце — був чоловік цілковито від нього залежним так безпосередно, як і посередно через природу, що його оточала. Але пізніше, як Прометей украв у безсмертних богів «іскру огню великого» та приніс на землю, став чоловік певною ногою на шлях до цивілізації та почав іти зпочатку черепашиними кроками, — але чим далі, тим скоріше. І сьогодні, коли йде семимилевими грохами та опанував мало-що не цілу природу — много річей заступив штучними, много удосконалив, від багатьох став незалежним. Але все таки, хоч як високо піднявся чоловік силою своєго розуму — не збагнув він всіх сил природи, не визволився з під їх впливу і здається це йому ніколи не вдається. Одною з таких сил — це Сонце. І сьогодні тяжко собі уявити життя у природі без нього. Або його вплив на душу людини. Цо може заступити цей вплив, який є здається одинокою причиною великих красових ріжниць та чи не одноке жерело всого мистецтва та уміння, всієї радості та смутку, всіх великих почувань разом зі всіми змаганнями, поривами та працею, без яких життя не було-би життям. І тому люде, що відчули свою залежність від Сонця, що бачили його могутнію, цілім життям керуючу силу, а які не могли своїм розумом його збагнути — віддавали йому належний поклон та трохи величну віру. І християнство не було у силі побороти своєю абстрактною містикою на реальному підкладі основаної віри у поганських богів та получених з тим обрядів. І знаменитою розв'язкою цього питання буде думка злучити в одно деякі свята поганської та християнської віри, що своюю суттю близькі собі. Коли приглянемося Великодню, то побачимо, що це не є тільки історичне свято Воскресення Христового, але що це свято має також своє символічне, значіння, а саме: побіди добра над злом, світла над тьмою, воскресення-підйому по смерти-упадкові, в гімном нового життя та життерадості. І мимоволі запримічаємо велику схожість з поганським святом Весни — Воскресення Природи, святом побіди Сонця-світла над Зимою-тьмою, святом нового радісного життя по зимі-смерти. Наші великодні гагілки та обряди мають неспорний поганський характер і є доказом, що прадавній поганський культ Сонця є так сильний, що втиснувся і до сьогоднішньої християнської віри.

Для нас важне, чому ми, пластиуни, звертаємо велику увагу на це свято та як маємо його розуміти і як святкувати.

Ми, хочемо вижити всіх засобів для відродження людства, для витворення нового сильного чоловіка мусимо звернути увагу на всі чинники, що мають який-небудь вплив на життя людини. Тому Великдень для нас є символом Воскресення духа, розбудження нового життя, життя повного радості, повного запалу та охоти до праці. Це свято мусить бути для нас переломовою хвилею, де ми хстяйби насильно збудимося з духового сну-півсмерти, де ми докладно розважимо наше попереднє життя зі всім його хибами, блудами та гріхами супроти Великого Закону. Це має бути очищуюча купіль, у якій змиємо все, що на нас тяжить, нас осквернює. Це мусить бути момент найвищого підняття духа, що даде нам охоту, завзяття та відваги до боротьби із тьмою-злом на цілий довгий рік... Цей момент мусить зробити із нас пластиунів — орденом модернього лицарства. Мусить бути гімном

життєрадості, гімном братерства та любові, гімном самопосвяти — служби другим. Мусить бути вкінці поклоном Природі та її силам, яко знак, дійсно

«Ми діти Сонця та Весни,
Ми діти Матері Природи»..

Перша весняна купіль, що за хвилину нас чекає — хай буде для нас незабутнім символом очищення та гарту.

Тепер подумайте у глибині душі над цим, розважте свій шлях та твердо рішіттям: не зійти з нього!

III

І похнювались на хвилину молодечі голови у глибокій, задумі. Кожний перебирає у думках своє, застановлюється над своїми хибами, над своїм душевним сном-смертью. У нутрі, десь глибоко у серці щось ворушилося, щось ясне та радісне пробивалось на верх. Якась могутня сила випинала груди, наливала криці. І піднялися гордо голови, засвітилися очі вогнем святым і з грудей вирвався дужий спів:

«Зазвенімо разом браття
Піснь воскресну, піснь святу».

А Індіанське Серце вискочив на скелю

«Не дивуйтесь, що думи глибокії
Будуть речі та слізозі пекучі,
Там на провесні дзвінкі, потоки
Прудко, гучно збігають із кручі»

Та в тім немов на даний знак все вмокло: На високому чолі провідника, що сидів на камені лицем до сходу спочив перший золотий поцілуй сходячого Сонця. Провідник вставав та повагом немов у екстаз і пішов Сонцю на зустріч аж над стрімкій обрив скалистої кручі. Всі пішли за ним, впали на коліна та простягнувши руки до Сонця, тихцем повторяли молитву за провідником. А він закинувши голову назад та простягнувши руки молився:

IV

«Сонце, Даж-боже Великий

Ти, початок і кінець життя. Ти символ сталої сили та радості — у Свято Весни, у Великий День — вислухай нашу молитву.

Ти гріло своїм теплом на галювинах лісів наших предків
додавало їм сили перемагати непоборимі перешкоди і ставати —
Людьми.

До Тебе, Даж-боже, палили жертвенні вогні серед Деревлянських лісів.

Твое проміння грато на шоломах вірних полків Володимира Великого.

Ти було і провідником чайкам лицарства козацького на розбурханому морі.

Ти золотило булаву Великого Богдана

Ти словняло завзяттям серця синів Народу Українського у тяжкій боротьбі за правду і волю рідного Краю.

Ми, пластуни, діти Твої, молимося Тобі.

Ми, що хочемо аби весь світ був царством твоїм, щоби не було смутку у душі а злости у серці людини. Ми, що присягли стежками, осяніми Тобою. Ми, що будемо до загину змагатися за волю Краю Рідного — просимо Тебе:

Хай Твоє проміння завжди світить у наших очах.

Хай Твоєю енергією сповниться наш розум.

Хай світлом і радістю променіють наші серця.

Велика й радісна наша мета. Віримо, що з Твоєю, Сонце, усмішкою дідемо до Ньої».

V.

Скінчив а золоте Сонце, що піднялося вже трохи у гору, зліувало його і всіх других. І без приказу немов радісний крик душі, залунали любі слова:

«Ми діти Сонця і Весни,
Ми діти Матері Природи...

Веде нас гордо вільний стяг
До щастя, слави і свободи»...

Чи чули ви коли хорову рецитацію? А знаєте, що ще далеко більше враження вона робить саме на тих, що рецитують, чим на тих, що лише слухають. Широко гомонів дужий голос:

Жити хочу. Геть думіг сумні.
Тож тепера Весна золота»...

Могутні слова наповняли якоюсь незнаною силою, зроджували нову енергію, новим завзяттям очі розпалювали, випростовували плечі, голову у гору здіймали. А груди так і наповнялись аж до самих вершочків холодним та вохким, але якимсь живущим повітрям.

Вцерть налите серце мусіло вилити своє почування і понад ліси, гори та долини неслись, сьогодня якось незвичайно святочні та повні захоплення слова:

«Ще не вмерла Україна...:

Душу, тіло ми положим»...

VI.

Останнім поглядом попрощали ясне Сонічко, що вспіло таки високо піднестися та вже гарно пригрівало, ще раз усміхнулися до блідно-зелених вершочків окружаючих гір (а ви знаєте яка чудова, ніжна зелень ранньою весною) — усміхнулись тай побігли униз.

А над потічком мерцій роздягнулися та у воду. «Перша весняна очишуча купіль». Червоне від холодної води та натирания тіло, пашіло приемним теплом, почування сили та здоровля наповняло всіх.

Прозаїчне вправді але природне та приємне закінчення цього свята творило здорове та обильне — сндання.

А потому:

З піснею на устах, через ліси, гори та доли, на зустріч Сонцю Золотому...

Гуцул.

«Бурлака».

ВАТРА У 20-ЛІТТЯ У. П. У.

Прийшло що радісну і сумну річницю відсвяткувати на чужині.

Вибрано догідне місце, уложене ватру...

На дворі тепло... тихо... темно...

З далека чути голоси своїх... Надійшли гості... Ми раділи присутністю п. доц. Бориса Лисянського, п. Команданта С.У.П.Е. Д. Козіцького, Др. Кандиби, чеських пластунів та інших.

З ударенням 12 год. спалахнула ватра, а звуки п.л. присяги широко лунали по лісі, шукали тих, що виходили ім на стрічку а радо ім прислухувались. Шукали своїх дерев, своєї стріхи, своїх... Ale не находили... Чеський ліс не розумів слів укр. пісні, а свої під чужою стріхою — спали. І слова верталися відгомоном до нас сумні-сумні, як діти без матері, сідали на галузках дерев і притлядалися «бурлацькі» ватрі.

Ватра розгорілася... А на слова бр. курінного, Козака Нитки, вона вдоволено потакувала і, наче-б то розуміла зміст його слів:

«Двайцять літ минає, як країні із синів народу розпростерли свої крила до лету, до щастя, слави і свободи».

«На порозі 20-літнього існування, нашу гордість, нашу мрію, знищено».

«Та ми не нарікаємо:

Натиском поривом, дружиною лавою
Сили покажем свої
Шідем в казку роботи і слави
Шідем сміятысь в огні».

Гарне враження лишила декламація бр. Моріца «Марш Молоді». Даліше слідував реферат^{*)} бр. Важанського. — По рефераті настало тиші лише зорі мерехтіли і ліс співав свою пісню. Очі всіх звернулися на ватру і відтворювали минуле... Та захоплені словами вірили, що знову підем змагатись...

На наше щире прохання промовив п. доц. Б. Лисянський. З його уст поплили гарячі, батьківські слова любові й науки:

^{*)} Друкуюмо на іншім місці. Ред.

«Не горіть таким вогнем, котрий безкорисно горить і без сліду погасає, але таким, що налить, руйнує все зло, таким з котрого родиться нове, здорове».

«Виховуйте дисципліну тіла, дисципліну духа, що так конче потрібна до поборення перешкод, які стояли нам в дорозі до нашого ідеалу».

Офіційна частина кінчилася...

Ватра погасала... і примусила сказати п. Команданта Козіцького своє слово:

«Ватра погасає. Але хай не погасає вона в наших серцях. Хай горить і розгоритися у всесвітну пожежу з котрої має вийти:

«Соборна Україна!»

Ватра скінчилась піл. гімном.

Ми роходились а ватра прощала нас сумними вугликами, що глини в попелі.

Вертаючи, чеський ліс розбуджений блеском ватри, стояв спокійно роздумував над тим, що чув. Хотів зрозуміти наші слова. Потемніло. Цікаві зорі, що пронідрались крізь хмари, поховалися.

Тихо.

Природа лише співає нашу пісню:

«Христос Воскрес!»

М. Б.

ЗНЕМІГСЯ.

(Нарис).

Щирому другові, визначному Пластунові на еміграції, інж. Євгенові Кульчицькому, — цих кілька скромних слів, приєнявше автор.

Полонини рідними йому.

І як він був молодим пишався ними.

Любив виходити на верхи і усміхаючись вдивлявся як захопило гаряче сонце й ховалось за лісами, лишаючи за собою наче човен на воді, широкий кровавий шлях на безкрайому блаќиті неба.

Або:

Не раз в ночі як мосяжні проміні місяця пробивали густу верховинську темряву, тиху наче смерть, та освітлювали красний обрій, сині бори, нагі скелі, та високі сосни.

Захоплений ними він відтворював собі легенди про Довбуша та про його велику силу...

І він хоч виріс...

Хоч покинув батьківський дім...

Хоч пішов до чужої школи...

Хоч тяжко пробивався в життя...

То він не забув тих молодих мрій.

Він їх довів до одного могучого — хотіння...

Химерна доля примусила його, як багато інших покидати родину.

Він не міг знести поганьбллення та збенеччення національних святощів.

Він і сидів в тюрмі.

Це за те, що його душа горіла молодечим поривом.

За те, що прекрасно володів мовою і душою народу.

Він був членом Українського Університету у Львові.

І подібно як Християне молилися в катакомбах, так він ходив на лекції.

А вкінці доля кинула його на еміграцію.

Прага прийняла його як всіх інших — безбатченків. Може навіть і нишком насміхалася із члена 40 міліонової нації, що наче сирота сьогодні чи завтра огинеться на пражському брукові.

Він не зважав на те, і дальше з краєм короля Данила не рвав звязку. Пильно прислухувався його голосові а часами і сам своїми очима бачив що там діється. Радів коли свої мали успіх, смутком оповивалася його душа з приходом невдач.

Скінчив високу школу. Та злощасна доля насміхалася з нього. Будова кампаний, креслення.

Він Пластун. Пл. закон для нього все. Його бачили при праці при організуванні та вмілому веденні іл. частин, на сходинах, взагалі там де треба було рук і досвіду він сам добровільно голосився.

В дома до пізньої ночі, над маленьким столиком — студіював кодекс Скаутінгу.

«Брате пора-б відпочати».

Він усміхаючись відповідав, що відпочинок колись приде.

Розвязали Пласт. Він сказав: «Це нічого. Коли частіше і дужче нас будуть бити, гнобити, тим скоріше приде та хвилина коли сонце засвітить».

Його душа рвалася. Протестувала. Заприсягла відплату.

І за кілька місяців навалу праці він знемігся...

— «Пустіть мене. Звільніть. Хай наберу сил. Я піду з Вами». Повірили його словам він-жеж ніколи не голосовив.

Іх багато перейшло цим етапом.

Правдою є, що еміграція вчить, виховує добрих громадян будущій Державі та... на превеликий жаль еміграція робить зарано молодих старими а ще трагічніше, що ті молоді старики на життєвім шляху часами ломляться і..., падають.

О сили.

Сили, такої, щоб світові приказувати.

«Не нищте наш юний вік. Ми хочемо процвітати. Ми хочемо жити. Життя нам».

Та...

Ломляться...

Падають...

КРИСТАЛІЗАЦІЯ.

В хемії є закон, що щоби повстать, досконалий, захоплюючо-чарівний, фізичний кристал треба мати:

1. Чистий, хемічний розчин.
2. Спокій.
3. Час і ще раз час.
4. Тепло.

Ці фізичні умови можемо замінити на духові. Таким чином повстане докладний, видосконалений кристал духа:

1. Високі моральні закони (природні, вищі над людство).
2. Спокій, випливаючий з душі (розвиток розуму, почуття обов'язку, воля для здоровової праці).
3. Час, потрібний для вищого закона, в якім має вирости досконалий кристал духа.
4. Тепло душі (любов до ества), людяність (humanita).

Кожний Пластун повинен над собою працювати аж доведе свою душу та свій характер до досконалості...

За чеським подав

Кудеяр.

Володимир С.

Берлін.

ГОРИТЬ.

Спали втомлені далеким шляхом, що вів їх зі столиці Володаря, над сріблолентого Сяну ген у сині Карпати, на святу їм Маківку, на буйний Сокіл...

Далінь манила їх. Невідоме кликало непереможною силою, рвало вперед. В крові, своїй відчули зов Вікінгів... І йшли... Все впереді... Сонце смалило їх лиця, а буйний вітер чесав волосся... Грався пралорцем, що його тримала дужа рука юнака...

Та сон зморив їх... І стійковий легесенько здрімався при ватрі...

— — — Горить — — — горить — — — горить...

Го-орить... Дзвін протяжно вдарив раз, два, і жалібно закви-лів, заплакав...

Стійковий зірвався... На сході велика заграва, так і сліпить очі... А дзвін трівожно дзвонить...

— «Ставайте... На поміч треба йти!... —
І почувся звук свистка. Різкий сильний...
Здалека зойк... голос дзвона...
Зірвалися заспані й побігли...
Лиш зелені сорочки й голі коліна замерехтили.
Крівава луна осліпила їм очі.
З палицями в руках летіли вперед...

Вихор в ухах свистав. Іскри на сухі соломяні криші ніс.
Голос дзвона. Крик «газдів». Квіління перестрашених дітей.
Зойк жінок. Рев маржини. Все це зливалося в один трівожний акорд.

А вітер ніс іскри все більше та більше.

— «Чого стойш... Мерещі відра у руки... Махай по воду» —
кричить один.

— «Ну, скоріш по воду...» — звенить голос другого. А піт
так їм з чола ллється. Відра з водою носять на криші видрану-
ються на суху, мов чир солому водою зливають...

— «Зливай сусідні криші... Ну, чого стойш... Разом заливайте
вогонь» — приказув третій.

Та «бойки» стоять, руки ломлять. Червоні від диму очі ку-
лаками втирають. До неба очі благально зводять.

— «Господоньку, та за що ж Ти нас, бідних діток своїх по-
карав... Ой-ой-ой...» —

«Поо во-оду... — по во-оду...» — Ледви вже хріпнуть.

І «газди» та легіні рад не рад мусять слухати приказу. Бе-
рутуть відра в руки.

І вітер свище...

Полумяні, горячі, кроваві язики з насолодою лижуть бер-
вена, стіни. З реготом вискають крізь вікна. Освічують те-
мінь ночі.

Ясно мов у день... Горяч... жар...

А стихія вогню нищить людську працю й дико божевільно
регочеться.

Іх трьох вихром увихається. Між свистами білосірими ми-
готято зелені сорочки.

Голі коліна іскри палять... Піт з чола ллється. Уста ви-
сохли... Очі горять...

Порядкують людьми... Лад тримають... Відра носять... Зли-
вають сусідні хати...

В очах горить бажання:

— «Ми мусимо цю люту стихію спинити і спинимо...».

Та вітер сміється, глузує. Піддуває полумінь все дужче та
дужче... іскри несе.

Стихія сильна, невблагана, а їх трьох молодих... Боротьба
природи з чоловіком...

...«Хто побідить...» — колуб в мозках всіх.

«Ми мусимо спинити...» і спинити...

Іскри не чіпалися мокрих хат.

Вихор щераз заревів і мов дика бестія похилився до стін по-
бідників...

А вони втомлені пішли. Скоріше як прийшли. Не ждали по-
дяки. Це ж був їх святий обов'язок.

А люди гляділи за ними. Як за спасителями. Вдалі мріли лише сірі палиці... Голі коліна... Зелені сорочки...

На горбі дідусь сивий, стояв і кровавими очима глядів їм у слід. Хрестом благословив їм путь...

— «Нехай Бог Милосердий нагородить вас «українське воїсько»...

З ЖИТТЯ ПЛАСТУ НА ЕМІРАЦІЇ.

1. Свято Юрія пластового Коша в Ржевницях.

З ініціативи 7. куріння Старших Пластунів «Бурлаки» дня 3. травня ц. р. уладжено свято Юрія.

Крім місцевих пластових частин прибули на свято пластунки 4 гуртка ім. О. Кобилянської з Праги і Командант С. У. Й. Е. Д. Козіцький.

Свято почалось прогулькою о год. 15.

Жіночі куріні вийшли пів години скоріше. Мужеські куріні мали міжкурінні змагання в марші. Перше місце здобула «бурлаківська» фамілія, друге — 5. курінь ім. Шевченка.

Після вправ занести вість виrushili на «Піцак» де приготовано ватру. О год. 8 почалась ватра. Всі стали колом.

Бухнуло полумя ватри і понад лісами понеслась пісня...

Свято відкрив бр. Яцишин. Дальше слідували декламації реферат бр. Кудеяра, промова п. Команданта, співи кошового хору, пластовий танок та національні.

Ватра закінчилась промовою бр. проф. К. Подільського.

Свято зробило гарне враження та підем духа, а в очах гостей піднесло значення Пласти.

Святотом проводив ст. пл. Яцишин.

(Н.)

2. Від 7. куріння Ст. Пл. «Бурлаки»:

Минулою осені зібрались нас кілька пластунів у Ржевницях, щоб обговорити справу заснування куріння Старших Пластунів. Тут існує п'ять юнацьких курінів.

Тяжко було нам з початку працювати. Нас не розуміли, нас боїлися, не хотіли нас призвати.

Згодом, працею доказали ми, що ми дійсні вихованки Пласти Галицької України; тоді аж нас зрозуміли і праця почалась спільними силами. Куріні скристалізувався і протягом чотирьох місяців, невпинної праці дійшов до великого моменту в житті кожного куріння а це «Посвячення курінного пралора».

Пралор наш, символ нашої душевної єдності поведе нас дальше вірною дорогою.

Нитка.

3. Посвячення пралору 7. куріння старших пластунів «Бурлаки», яке відбулося дня 24 травня о год. 10 рано в Ржевницях на площі чеського Сокола.

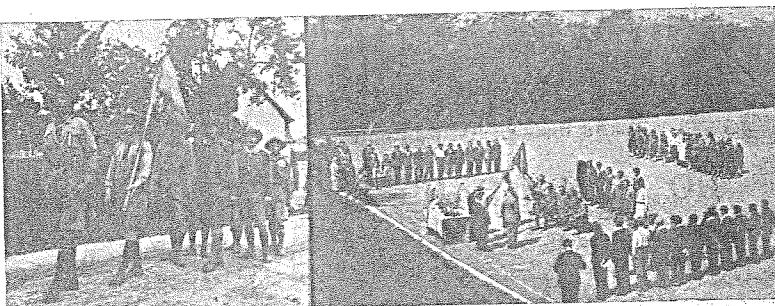
На свято прибули: представники команди С. У. П. Е., 4 гуртка ім. О. Кобилянської з Праги та ок. 200 гостей.

Всі Пластуни уставляються, курінь «Бурлаки» став перед престолом, курінний перечитує привітання а бр. проф. Подільський перечитав реферат на тему еміграційного пласти та зокрема нашого куріння.

По рефераті принесли хресні батьки п. проф. презид. С. Русова і п. Богацький, прапор який священик о. дір. Дионізій Зубрицький, посвятив.

З ряду «Бурлак» виступив іменований хорунжий і склав на нього присягу. По нім наступила присяга цілого куріння:

«Присягаємо на цей прапор, що будемо вірні пластовій ідеї та українському народу. І не дозволимо ніколи і нігде на його зневагу, хочби мали наразитись на небезпеку смерті».



Курінь «Бурлаки» з посвяченням пралору.

Посвячення і присяга Куріння на прапор.

Світлин інж. Е. Кульчицький.

О. Зубрицький в своїй короткій та ядерній промові представив так доступно пластовий закон, що всі дивувалися і були задоволені...

Оцим висловлюємо і ми циру подяку отців за тих кілька цінних слів, та за те, що він не заважався приїхати на посвячення аж з Пряшева.

Свято закінчила промовою п. проф. С. Русова: «Ви вмієте шукати красу і насолоду в природі, навчіть це робити наш народ він за тяжкою працею не бачить цієї краси яка усміхається до нього».

Бабусині слова до дітей були, щирими та правдивими і лишили по собі у присутніх надзвичайно гарне враження.

По відспіванні гимну і дефіляді, розходяться...

І в кожного в душі родилася іскра надії... (П.)

4. Водний курінь.

10. березня ц. р., в Празі заснувався курінь старших пластунів, який поставив собі за ціль вищоколити не тільки на здорових душою але також на здорових тілом водних пластунів.

Не вязані ні параграфами ані законами вслухуємо по Велтаві... Інструктором куріння є інж. Костарів, бувший старшина української флоти. Він перечитав нам покищо цілий ряд теоретичних

лекцій з історії моряцтва, родів флоти, типами кораблів і т. д. — Практично переводити не доводиться нам часто, бо немає у нас човнів (хіба, що п. інж. Костарів нам визначає свою моторову лодку?).

Але є надія, що незадовго постараємося самі для себе лодку...
(П. А.).

Праця в Пласті вироблює:

1. Характер й інтелігенцію, мужність і почуття особистої відповідальності.
 2. Зручність і помисловість.
 3. Здоровля і фізичну справність, витривалість і життєрадість.
 4. Поміч білянім, співираця і добра воля в пожиттю з другими.
- (Вейден-Пауель).

Зібрали та уложили інж. Е. Кульчицький.

ДО ІСТОРІЇ НАШОГО „ПРОТЕСТУ“.

Неприхильне становище деяких кругів, що стараються наш «Протест проти переслідування українського Пласти (скавтингу) на Західній Україні польською владою», представити як незгідний з правдою або бодай невірний, нашу організацію представити як «псевдо скавтову» та взагалі ставляти під знак заститання наше існування, — примушують нас додати певний доказовий матеріал, який належно освітлив-би цілу справу. Зібрали його неслегко, бо про це старається зайнтересувати у цьому ворожа сторона, яка має до помочі цілий адміністративний апарат. Головні жерела, з яких черпаємо, є українська преса, що виходить у Галичині (шіх Польщі). Ясно, що польська цензура неперевістила дуже неприхильних для Польщі вісток, але зате, ті дані, що оминали цензурний олівець, — заслуговують на повне довіру.

Для ускінення перегляду дільно матеріал на кілька відділів:

1. **Пацифікація у Галичині.** (Західна Україна) є сьогодня загальною знакою фактом. Годі нам тут помішувати цю величезну скількість матеріалу, що до ньої відноситься, — тому відсилаємо до книжок, у яких є зібраний весь матеріал: а) «На вічну ганьбу Польщі, — твердині варварства в Європі». Видання Проголошу Українських Націоналістів, Прага, 1931, р.; б) Погром проти Українців — Видання Виконавчого Комітету Сокуру Укр. Еміграції — у англ., фр. нім. та чеській мовах; в) La Plus Sombre Pologne, Lousanna, 1931.; г) Polish Atrocities in the West Ukraine, Vienna, 1931. і багато інших.

2. **Переслідування українського Пласти у Галичині** почалося рівночасно з великим розростом та розцвітом Укр. Пласт. Уладу у повоєнному часі. Загально знаті є на пр. кілька разів арештовання косівських пластунів та їх провідника скавтмастра М. Горбового.

Однак до своєго верника дійшли ці переслідування в часі «пацифікації» в 1930. р. Подаемо як примір уривки з укр. преси, які неперевістила польська цензура:

«Діло» ч. 215 з дня 27. IX. 1930. р. ...Розвізано читальню в Галях Вижніх за нараду батьків у справі заснування Пласти....

«Діло» ч. 216 з дня 30. IX. 1930. р. ...арештували проф. скавтмастра Л. Бачинського...

У тому-ж числі «Діла»: В п'ятницю 26. вересня поліція коло Львова перевела коло 40 ревізій у членів «Пласти»... Тут забрали пластові акти а льоокаля опечатали... Переводили ревізію і у дівочому відділі «Пласти» у гімназії С. С. Василіянок у семинарі при вул. Длугоша... Львівська поліція перевела ревізію в неділю у дівочих відділах «Пласти»... забрали пластові книжки та документи. Того-ж дня переведено ревізії і на провінції...

«Новий Час» пише подібно у числі з дня 1. X. 1930. р. та додає: ...В п'ятницю місцеві поліційні органи під проводом комісаря Олікевича перевели в Перемишль у всіх фахових школах, наукових установах і українських товариствах докладні ревізії. Ревізії почалися всюди одночасно, десь біля години осьмої ранку і тривали пільний день. Перешукувано докладно всі поміщення, навіть стрихи та пивниці. У висліді ревізій звезено до слідчого відділу цілі стоси всяких брошур, книжок, записок, актів, пластового знаряддя і т. д. Рівночасно арештовано багато Українців, головно айттурістів та студентів. Притамали гімназ. учителя Л. Бачинського і сина Володимира Загайкевича... В ревізіях і арендуваннях взяли участь 80 постерункових піл проводом «штодовників» та розвідчиків.

В Дрогобичі переведено теж ревізії в «Народицьму Домі», в укр. гімназії, в «Прогресії» і дівочій семінарії СС. Василіянок. Переведено також ревізії в Бориславі та Трускавці. Арештовано директора тої гімназії Вол. Кузьмовича, вчителів і учнів. Разом арештовано в Дрогобичі та Бориславі біля 30 осіб... У звязку з ліквідацією «Пласти» переведено також масові ревізії в Станиславіві, а саме в «Селинській Бурі», жіночій гімназії «Рідної Школи», в «Українській Бесіді», спортивному товаристві «Пролом» і Пластової домівці... У звязку з тими ревізіями старости згаданих міст видали заборону розвивати Пластові дільниці... «Газета Порання» пише з того приводу, що польська влада стоять на становиці, що український Пласт може існувати тільки в рамках «Зв'язонку Гарнерства Польського».

«Діло» ч. 217. з дня 1. X. 1930. р. Ревізії в Станиславівщині... переведено ревізію... в домівці старших пластунів. У всіх пластових опікунів забрано майже всі пл. видання, відзнаки, однострої та інші перед I повоєнні легально видані пластової організації... В тому-ж числі: Львівська поліція перевела ревізію в ремісничому пластовому куріні ім. Остапа Вахиліни... забрали пластові книжки, записки та переписку.

«Діло» ч. 219. з дня 3. X. 1930. р. ...переведено ревізію в домівці Пласти і позбавлено різкі легальні журнали, часописи, книжки і пластові записники... При ревізії у Пласти забрано полеве патро, брошуру «Життя в Пласти», картон з тризубом та нотатку дижурів в Пласти...

«Діло» ч. 218. з дня 2. X. 1930. р. Вночі з четверга на п'ятницю невідома рука підложила вогонь під таборові будинки на Соколі біля Піллютою... Цю саму відстуку подала «Народна Воля» з дня 21. X. 1930. р. та додає: Табор на Соколі складався з чотирьох дерев'яних будинків, два мешканні, кухня і канцелярія, та п'ятого — великої світлиці — викінчено в 1929. р.

«Новий Час» ч. 132. з дня 20. XI. 1930. р. пише під заголовком «Арештування в Станиславівщині»: За останні дні місяця були і є в станиславівській слідчій тюрмі: У звязку з ліквідацією Пласти арештовані. Зі Станиславово: Бойчук Осип, Салевич Гриць, Скочодополівна Одарка, Блаженко Володимир, Білогубка Марія, Ляшевич Омелян, Ганушевський Мирон і Богдан, Ткачук Михайло, Гудзеватий...

З Тисменині: Шкорутівна Марія, Шкорутівна Любка, Лозинський Евген, Петрунів Микола...

З Калуша: суддя Гладишевський п-ні Чорнікова, Ф. Біленський, Микитка, Д. Кушлик....

З Коломиї: Степан Маціборко.

З Галича: О. Мончук....Арештовано ще й винесено з поліційних арештів пластунки: В. Бойчуківну, Г. Стрийську, та О. Андруховичівну. Крім того арештовано й винесено (стільку 18 імен). Деяких арештовано по друге (Ф. Біленський).

«Український Голос» ч. 32. літн. 17. VIII. 1930.: Ревізія у Верховній Платовій Команді. — У Доміні українського Пласти у Львові при вул. Шапкевича 5. переведено ревізію. Мали заквестіонувати багато пластових наперів і книж.

«Укр. Голос» ч. 33. 24. VIII. 1930. р. пише під заголовком «Ревізії і арештування» тому, що між арештованими є гімн. учні польська преса веде далі скаження на гаїнку на укр. гімназії і Пласти...

«У. Г.» ч. 36. 14. IX. 1930. р. Ревізії і арешти. — В селі Підкамінь коло Бродів... перевела поліція ревізію в домі Піллютарі... і арештувала сина Ореста. Ревізія тривала 3 години... поліція нічого не знайшла а тільки забрала такі небезпечні речі як пластова сорочка та пластова відзнака.

«У. Г.» ч. 37, 21. IX. 1930. р. Ревізії і арешти. — Нагінка на укр. молодь а головно на Пластунів, Луговиків і Соколів триває дальше. І так доносять нам з Бережан, що там в неділю дня 31. вересня 1930. р. пов. комендант комісар Красівські стрінув на ринку проходячого на фестин в однострою пластуна Ярослава Старуха, вхопив його за груди і трасучи ним кричав, що він за один. На такий «демікантин» залип відповіді Старух, що чайже він добре знає, бо мешкає в домі напроти і спітав чи це належить до вищої культури торгати когось на ринку за груди. Місто відповіді ударив комісар два рази Старуха в лицце... Вечером того ж дня забрано з фестину пластову оркестру на поліцію а всі (25) інструменти зареквіровано, мотивуючи тим, що Пласт не легальна організація. На другий день переведено ревізію в домівці Пласти, забрано бібліотеку і крамничку а льокаль опечатано...

Ясно, що польська влада старалася болій частиню виправдати своє поступування (систематичне инищення українського Пласти на цілому просторі Західної України під Польщею) — протидержавною акцією Пласти. Польська преса помагала піскуючи на укр. Пласт. Приміром «Укр. Голос» ч. 32, з дня 17. серпня 1930. р. пише: «Замах члена пласти на Постерунікового П. П.» — під таким заголовком подає «Свого Польське» вістку, що в Бориничах пов. Вібрка поліціант арештував гімн, учия з Рогатини та члена Пласти Богдана Прокопова. Прокопів мав при собі збіроки блочок на культурно-освітні цілі і збирав датки між селянами. Коли поліціант зажадав від нього показати йому зібрану квоту, Прокопів сягнув скоро до кишені, Поліціант у страху вхопив його за руку і «унесе́длививши» його знайшов у нього... — стрілевий револьвер. Інші польські часописи подають, що не все вільбулось на поліційному постерунку. Ясна річ, що польська преса пише, що Прокопів збирав «на УВО» і що він мусить бути одним зі справників наради на почтівий від Вібркою...

«Свобода» з 16. XI. 1930. р. пише: АРЕШТУВАННЯ ПЛАСТУНІВ У СТРИЙЩИНІ. Польські часописи повідомляють, що командант постерунку поліції в Моршині придиркав у Громаді Бережниця члена Пласти, суд. унів. Гошовського, сина греко-кат. пароха, у хвилі коли він роздавав запрошення на посвячення ірапорту «Загону Червона Калина» в Стрий. Під час ревізії знайдено у Гошовського по звіткам польської преси візозві УВО, тому його арештовано, а з ним і учительку народньої школи в Каліші, п. Любичинську, яка йому товаришила. Після того переведено ще ревізії у різних молодих людей, у яких знайдено компромітуючі матеріали і близько 10 кг. агітаційних листочків. На основі тієї ревізії арештовано дальших з членів позашкільного Пласти, в тому числі одну жінку. У звязку з тим проєктоване посвячення ірапорту влади заборонили.

Вершком цих переслідувань було знане вже заарядження польських влад стерти про розв'язання Українського Пластового Уладу (дивися «Новий Час» з дня 6. X. 1930. р.).

3. Заміт нелегального існування та протидержавної акції (що на них опирала польська влада своє рішення про розв'язання укр. Пласти та арештування багато укр. пластунів та пластових провідників) — був тільки покришкою, під якою низено всіми способами цю одиноку організацію укр. молоді завдаючи так тяжкий та болючий удар укр. народові. Найкраще виказали це судові процеси проти членів Пласти та пластових провідників, які у більшості случajів кінчилися освобождженням укр. Пластунів відвинки і карі. Як примір подаємо отсі голоси преси:

«Діло» чч. з днів: 21. XII. 1930. 18. II. 1931, та 20. II. 1931. Масовий процес проти 96 пластунів у Стрию... Розправа виказала найбільш очевидно, що позашкільні куріні пластунів у Стрию не були, як твердив акт обвинувачення, організацією нелегальною і тайною, а навпаки: існували пілком ято і не без відома адміністраційної влади, чого найкращим доказом були улаштовані за дозволом той же відмінні різкі прилюдні виступи пластунів у Стрию, а далі їх сам розпорядок староства про розв'язання позашкільних курінів Пласти. Суд видав приєдн. яким звільнено всіх 96 обвинувачених від вини і карі. Одночасно звільнено від карної відповідальності й п.: Ірину Любичинську, учительку з Фалиша, яку обвинувачували за злогадне затирання сілів злочину студ. Гошовського...

«Діло» з 27. I. 1931. р. «Продовження» розправи проти 20 членів Пласти у Золочеві... Акт обвинувачення закінчивав всім § 305 к. з. себто організування і приналежність до нелегальної і «вирвотового» товариства. На під-

ставі переведеного доказу, що всі обвинувачені були членами філії «Т-ва о. д. і опіки над молодю» і як такі творили в ній на основі статуту Т-ва й регуляміну Головної Управи цього Т-ва у Львові пластову секцію, звільнено всіх від вини і карі.

«Діло» з 11. III. 1931. Розправа проти 16 пластунів у Коломиї... на котрій усіх обвинувачених увільнено.

«Діло» з 25. IV. 1931. Пласт перед судом в Тернополі. 12 членів пластової Управи. Голова Т-ва опіки над укр. молодю, през. Карпатинський візняв у суді що: Красівська Рада Шкільна (австрійська) поручила цьому Т-ву ведення Пласти рекрімтом з 28. вересня 1918 ч. 28,677/18. Т-во утворило окрему секцію або комісію (§ 25 статуту), заряджуючи Пласти в цілому краю і видало для ньої окремий регулямін. Від тоді явно і легально провадило воно пластову організацію — у Львові безпосередно, а на провінції через свою філії, а де їх не було, через місії довіря, іменованіх звоміж членів Т-ва. По утворенню польської держави Кураторія львів, шкільни, округи повинного зарадження був. Кр. Шк. Ради не відхидали. Навпаки: куратор Собінські... заявив виразно, що повинне зарадження Кр. Шк. Ради з 28. IX. 1918. ч. 26677/18 лишається в силі. Адміністраційні державні влади не робили перепон в діяльності Пласти. Пласт уживав пла. відзнак, відбував явно пла. виправи, уряджував пописи за дозволом державних владей, будував оселі і закладав табори... Щойно рекрімтом городського староства у Львові з 26. вересня 1930. р. ч. 368/16/30 поручило староство розвідання пластової секції, що було зроблено і про це оголошено...

...відчитано письмо тернопільського староства з 26. IX. 1930. ч. 459 як і письма філій до цього староства у справах Пласти з 15. XII. 1928 і 12. XII. 1929 на доказ, що філія в справах пластової організації правоправляла за відомістю та згодою староства... суддя проголосив приєдн. увільняючий всіх обвинувачених від вини і карі.

Дня 10. I. 1930. р. перед городським судом в Самборі відбулася розправа проти 25-ти гімн. учеників і учительського семінарія... Акт обвинувачення закидав всім належання до тайної організації о військово-політичнім характері «Пласт» а крім цього 4-ом з них, що були видавцями і накладцями нелегального часопису «Шлях»... Городський суд по переведенню доказів всіх звинувачень...

Однак засуд у польському суді дуже часто залижть не від справедливості, — але від політичних переконанів та шовінізму суддів — і тому не дивини, що траплялися і такі приєдн. які явно виказували несправедливість та шовінізм польського суддіння. Приміри: «Новий Час» подає у ч. 18. з дня 20. II. 1931. р.: За приналежність до Пласти. Дні 14. II. 1931 відбулася в Самборі судова розправа проти молоді зі села Зараєвка пов. Самбор. За не, що у своїму селі заложили Пласт, всіх обвинувачених (двайцятівка) засуджено на два місяці арешту, а гол. обвин. Футалу, на пять місяців вязниці. Крім того п. А. Сідленського засуджено на два місяці арешту за те, що реферував в зборах статут «Т-ва опіки над молодю», статут затверджений «всесвітством».

4. Про відношення польського гарцерства (скавтінгу) до українського народу а зокрема до укр. Пласти можна би також много написати. Не робимо цього. Обмежимося тільки наведенням одної статті з преси львівської для ілюстрації цього «братьєвого співідніття»: «Український Голос» ч. 34. з дня 31. серпня 1930. р. пише під заголовком: «Інструктор польських скавтів стріляє до українських хлопців». В Поточниках коло Рогатина перебуває літній табор польських «гарцежів». Проводить табором проф. польської гімназії в Рогатині п. Юзеф Вімош. В неділю 13. липня 1930. р. п. Вімош вертаючи зі села до табору стрінув на полі трох селянських хлопців, почав кричати до них, називати «хамамп» і в кінці почав стріляти до них з револьвера. Двох хлопців втекло, а до третього, який залишився п. Вімош стрілив у праве рамя. З рамені почала бухати кров, але п. опікун «гарцежа» біз далі хлопця револьвером по грудях. На стрілі і крик припід один селянин, вхопив п. Вімош за руку запровадив до громадського уряду. Перед начальником громади п. Вімош далі грозив, що закличе гарцежів і вистріляє пішу громадську раду... А «Новий Час» додає такі далі замітки... Коли інструктор і опікун польського пластового табору допустився такого бандитського вчинку, то що говорити про інші організації, які аж дусяться від патологочної ненависті до українців. Польські «гарцежі» повинні бути горді з такого інструктора. Інструктор і опікун табору «відкриває про декукство цілої організації». На наше сіде іде, оружний наступ польський. Це не перший випадок, що ріжні

єшельци і «гарцежі» стріляють до наших людей. Треба мати на увазі, що ціла Галичина покрита сіттю польських товариств, які в спокійні часи стріляють до людей, як до качок»...

Стільки пишуть українські часописи, що їх і цензор не мав відаги сконфіскувати. Коментарі, здається, зайві.

Крім того зазначуємо, що Укр. Верховна Пластова Команда (у Львові) два рази зверталася до З(ніонзку) Г(арцежи) П(ольських) із запрошенням відвідати укр. пластові табори (про котрі свого часу польська контроля необережно висказалася дуже похвально, називаючи їх відрізними та знаменитими) — та наявні відповіді зносини. Але прихильності відповіді не одержала, бо спадкова укр. пластового табору «незнаною рукою» чегоді називати вистарчуючи відповіді. Зрештою — може і це можливе...

5. Про стан нашого Укр. Пластового Уладу під Польщею найкраще свідчить його діяльність. Щоби виказати цілу неправду та тенденційність вісток, що про нас ширять польські скавти, — подаємо коротесенький перегляд літньої праці укр. Пласти, з року 1930, який вистарчає, щоби уявити собі разом укр. пластової організації.

Додаток до «Молодого Життя». Пластові табори.

І. Областні пластові табори

1. Обл. Пласт. Табор Юнаків на Соколі, 30. VII. — 27. VIII. 1930. Число членів до 150. 2. Обл. пласт. табор Пластиунок на Соколі, 3. VII. — 27. VII. 1930. 3. Пластовий водний табор над Дністром, 3. VII. — 31. VII. 1930. 4. Пластовий жіночий табор над Дністром, Монастир, 3. VIII. — 28. VIII. 1930. 5. Обл. пласт Низовий Табор у Уневі-Якторові, 4. VII. — 26. VII. 1930. 6. Табор Новиків в Підгірці. 4. VII. — 7. VIII. 1930. 7. Табор Новиків в Гориглядах (коло Нижнева), 10. VII. — 8. VIII. 1930. 8. Пластовий Курс-Табор Сеніорів, Підгірці. Серпень 1930.

II. Окружні пластові табори.

1. Окр. Пласт. Табор 1. пп. округа Перемишль. 2. Водний майданчик на Волині і Полісся «Лісова Чорти», липень. 3. Майданчик на Волинь, липень. XII. Кур. «Ластівка».

III. Курінні Пластові Табори

1. Пл. Табор II. Кур. «Червона Калина» 10. VII. — з. VIII. 1930. Скіль-
вниця. 2. Пл Табор 89. Кур. ім. І. Франка, половина серпня, в Запусті. 3. Пл.
Табор Плат. Кур. в Івано-Пустії в половині серпня 1930. 4. Пл. Табор 14.
Кур. «Санітарного», липень мандрівно-сталін на Ноділю. 5. Пл. Табор 15. Кур.
«Ордену Зал. Остроги», липень Гуцульщина мандрів. 6. Пл. Табор 3. Кур.
«Лісових Чортів» на Волинь мандрівний, липень. 1930. 7. Пл. Табор 13. Кур.
Ст. Пл. на Волинь, мандр липень. 8. Пл. Табор 15. Кур. «Ор. Зал. Остр.», ко-
лами в липні на Волинь та Под. 9. Пл. Табор Кур. «Невмируші», червень,
на Волинь мандр. 10. Пл. Табор 7. Кур. Юн. ім. кн. Льва, липень, Карпати, мандр.
11. Пл. Табор 35. Кур. Юн. ім. С. Тисовського, липень, Карпати, мандр.
12. Пл. Табор 6. Кур. Юн. з Перемишль, липень, в Карпати. 13. Пл. Табор 89.
Кур. ім. Франка, липень, в Карнати, мандр. 14. Пл. Табор 52. Кур. Юн. ім.
Вітовського, липень, в Карпати.

Замітка: Обласні табори є для членів всього Уладу, Окружні, для членів даного округа а Курінні лиши для членів даного Куріння. Ясно, що тут не вказано менші прогулки та майданів табори. Хто знає пластову організацію — то певне зрозуміє і з цього короткого перечислення таборів та майданів, скільки праці на це потрібно та яка велика вага організації, що її виконує. Зрозуміє також і ту велику втрату для укр. народу, що її спричинила політика

6. Пластова еміграція. Задля згаданих вище причин укр. пластуни опинилися на еміграції. Вірні пластовому законові — продовжували ділі працю для добра Пласти та укр. народу. Початок цієї пластової еміграції припадає на 1921 р. Щоби улекшити свою працю та задержати традицію Укр. Пласти з рідного Краю, почали укр. пластуни на еміграції гуртуватися разом. А щоби могли існувати офіційно (опираючись законно на якийсь статут) вступали звичайно до державного Пласти той країни, де жили,творючи автономну одиницю. Так було і у Чехословаччині, де укр. пластунів-емігрантів було найбільше. І після мусимо за привізняними сказати, що Сваз Юнаків-Скавтів Реп. Чехословачкої було створено в 1922 році.

словакої приняв нас по братерськи і аж до тепер дуже радо нам помагав у пластиовій праці. Доказом цього є дослівний відпис письма Свазу Ю.-С. Ч. С. Р., який у перекладі ззвучить: Прага 11. IV. 1930. р. ч. 10265. Українській Пластовій Команді у Празі. Команда Свазу приняла з радістю до відома поздоровлення з Вашого візду і рішила Вам за цього сердечно подякувати. Упевнюю Вас, що радо будемо і надалі з Вами співпрацювати і ба-
жаємо собі, як і Ви, щоби наші братерські зносини і в будуччині тревали та скріплялися. З братерським поздоровленням ітд... Дальшим доказом цього є звіт Свазу Ю.-С. Р. Ч. С за минулій рік, де сказано, що у Свазі було 17. укр. пластунів емігрантів застарівшими. І цього року (хотя ще не має офіційного звіту) можемо сподіватися подібного числа.

Однак наші відносини до Свазу Ю.-С. Р. Ч. С. змінилися у поспільному часі. Щоби задержати добре сусідські відносини з польським скавтингом та піти на руку свіковорниттям до Свазу Ю.-С. Р. Ч. С. польським скавтам зі Слеску — Сваз Ю.-С. Р. Ч. С. приняв на спільному польсько-чеському скавтському зізді у Катовицях слідувачі резолюції: 1. «Команда Свазу С.-Ю. Р. Ч. С. у листах до Звіон. Гарц. Польських та Міжнародного Бюра Скавтів осудить акцію письмо-скавтової організації еміграційної української у Чехах, що очеркнув Польшу у очах скавтових органів світу», та 2. «Сваз Ю.-С. Р. Ч. С. дає гарантію, що у пражському святі (Всеславянське Скавт Джемборі) українська справа не буде порушена у формі жадних зовнішніх чи внутрішніх виступів». Цей зізд докладно описаний у польському скавтовому журналі «Гарциште» ч. 1—2 за січень—лютий 1931. р. У тому ж числі пишеться, що Команда Зв. Гарц. Польс. інтервенювала у Команди Свазу Ю.-С. Р. Ч. С. та приготувала спорестовання для Міжнародного Бюра та для інших скавтських організацій. При тому з правдивою польською «справедливістю» загадує проукр. Пласт та відносини у Східній Галичині:

Це і є причиною, що Міжнародне Бюро Скавт. так мало було поінформоване про нашу справу та наш протест та що ми одержали від Свазу Ю.-С. Р. Ч. С. слідуче письмо (подаємо переклад): Прага, 4. XII. 1930. р. Ч. 33531
Українська Пластова Команда (Данило Козицький). Прага, II Студ. домов. Команди Свазу Ю.-С. Р. Ч. С. дякує за повідомлення вислідів Загальних Зборів Вашого товариства та повторює бажання братерської співпраці. Сваз наш виконав все, щоби додержатися приказів пластового закону, та пластового братерства а тому тим більше жалув, що у послідній добі дійшло між пласту нами великої слов'янської родини до винаїдків пожалування гідних. Але не можемо замовчати, що при своїх інтервенціях вибралисце спосіб, який спричинює чехословацькому пластові важні труднощі. Без відома нашого Свазу шарилася в чужині обіжник проти польського скавтингу і віразноувув лисьте ім'я нашого Свазу у звязку з тою акцією, хотій нам о тій акції нічого не було відомо. Команда Свазу рішила звернути Вашу увагу на невідповідність подібної акції і просити Вас, щоби Ви на будуче незавдували на інтереси держави та організації, котрі Вас як братів сердечно прийняли. За ітд.. Ось так то польські гарніши заводили політику до скавтингу, політику для нас дуже некорисну, якій ми, яко недержавна пластова організація не всімі запобігти, а тим більше обернути на свою користь. Одинокою нашою зброєю в прайдіві факти, що говорять за нас. Як бачимо, то і така культурна та гуманна іраня, як праця скавтова буде у нас можливіа, тільки тоді, як наш народ стане свободним паном на своїй землі.

Щоби здобути все-таки більшу свободу рухів та згуртувати всіх українських пластунів-емігрантів де-б вони не були (не тільки тих, що є у Чехословаччині та є членами Свазу Ю.-С. Р. Ч. С.) — ми створили самостійну пластову організацію «Союз Українських Пластунів Емігрантів», якої статут саме наявно деський уряд затвердив. Ясно, що своїй дотеперішньої лінії не міняємо. Хочемо бути у першу чергу добрими пластунами, справедливими для інших, але такої самої справедливості вимагаємо і для себе. Хочемо бути братами для пластунів цілого світа, але лише тоді, коли і вони нам своєго братства не відмовляють. Ясно, що ми, як пластуни всіх інших народів, — лише бамо свій рідний український наріл та будемо завжди працювати для його справедливо заслуженого добра.

До свазу Юніаків-Скавтів Реп. Чехословацької помимо всего і на да-
вільносмисля з пошаною та будемо старатися і на далі з ним по братерськи
співпрацювати. Це залежить від його становища супроти нас.

Прага, червень 1931. р.

Посмертна згадка.

ТИМ, ЩО ВІД НАС ВІДЙШЛИ.

Дня 3. квітня ц. р. покинув нас в Хусті на Закарпатській Україні проф. укр. гімназії, скавмастер,

АНДРІЙ ДІДИК.

Покійний походив з убогої родини. Заробляючи на своє життя, покінчив у Чернівцях університет і став проф. в Рогатині.

1912 р. він став вряди Українських Січових Стрільців. В 1915 р. попадає в румунський полон, який підривав і так лихе його здоров'я.

По війні стає проф. у Дрогобичі, але не довго він тут удержався. Не відмежав переслідувань з боку влади. Покинув рідну землю, рідну школу... — Опинився на Закарпатті в Берегові. І тут його душа повна віри й сили не спочала... він в гімназії промоштує шлях пластовий ідеї. 1921 р. за його ініціативою в Берегові новстас перший укр. пластовий відділ, провідником котрого був до 1925 р. З переходом до Ужгороду виціплює пластовий рух між місцевою молоддю і стає провідником 1. пластового Куріння при гімназії. В 1927 р. переносять його до Хусту де перебував аж до саної смерти.

І тут знайшов собі поле до праці. Він створиє свою школу. *Школу пластового духа.*

І писався він тією школою — давав, щоби кожного року вона ще набірала знання в пластових таборах, які він дуже любив іуважав своїм обов'язком відрідати їх. Бачили його в Камянці 1924 р., в Лугах 1926 р., в Туря-Реметах 1927 р. і в Устеч-Ріках коло Рахова 1930 р., де в останнє з бр. інж. Е. Кульчицьким, командантом табору, оглянув шатра погуторив з Пластунами, захотив до дальшої праці і відйшов, бо чекала його праця...

Бл. П. покійний визначався великою любов'ю до молоді.

Хоч, як професор був строгий то лише тому, що він старався виціпнити в душу молоді: карість, точність, совісність та почуття обов'язку. За те молодь його безграницно любила та поважала.

Земля, Дорогий Друже, піоніру пластової ідеї, на занедбаній частині України, хай буде Тобі легкою... Твоя праця на марні не пропаде, молодь вихована Тобою віддасть свої молоді сили там де *Ти хотів...* сторицею.

З КНИЖКОК І ЖУРНАЛІВ.

Е. Жарський. *Основи спортивного тренінгу.* Накладом кооп. «Вогні». Львів 1931 р. Стор. 36.

Поява хоч якої книжки, кожного хто цікавиться нашою видавничою справою, радує і тішить. Тим більше поява маленького спортивного підручника. В нас спорт і спортова література на низькім ступені розвою. Автор, відомий спортовець і вже на спортивій полі заслужена людина, тут зібралий матеріал

упорядкував так зручно, що для кожного наїйті неспортивця принесе велику користь. З нього читач дізнається в чому лежить вартість спорту, про поганку та життя спортсмена, про масаж, про самомасаж, та про головні основи тренінгу і про підготовку до нього. Для більших спортивних ускладнень автор викликає рисунками.

Кожний спортовець повинен цю книжку набути. Замовляти можна в пластиловім постачанні у Празі. (Дивіться адресу Команди С. У. П. Е.).

«ВОГНІ», Ч. 1.

Під таким заголовком почав виходити у Львові місячник для молоді.

Вже сама вінста промовляє до нас, якими містичними словами і твердить що: хоч у вирі розбурханого життя то таки відержали.

З коротенького вступу читач довідається про ціль видавання та які напрямки він прийме: — «читайте це наше слово, читайте в ньому більше ніж написано буквами», — а даліше «маємо між вами знакомих», — читачеві каже, радіти і вірити, що вони... продовжують... — «Цього — читаемо — на чому спиралися звязки приязні, сім'ї, братства, що давало життерідність... Цього не можна забувати, неповинно це наше якесь башта з мила при найменшому подуві вітру розиліватися в пустку».

З літературних статей, красою й бальорістю, вибивається поезія Т. Довгала.

Гідним уваги читача, *молодого*, (так звати своїх членів «Вогні»), є конкурс: — Прикро тільки, нам Пластунам еміграйтам, що не всі ми можемо взяти участь в нім, бо лиха доля не дала нам зможи пишатися знанням рідної землі.

«ВОГНІ», Ч. 2.

Безперечно це число краще. Видно, що участь в нім взяли добре молоді літературні сили. Тут маю на увазі оповідання-спомин «Лицар легіону», В. М. Яніка: «Шо — також автор — й золоте волосся було широке й без полису, що й скіра не була з оксаміту, що статі не була з порцеляни, то це тому, що й мати в заряді життя вмерла».

На дальших сторінках читач знайде і практичні поради чим хоче стати? Про кооперацію, про самосвіту.

По перечитанні видно, що з боку редакції вложені всіх зусиль та старань, щоби журнал вийшов гарній та доступний для молоді.

Але... не можна поминути факту, що не дуже в сприяючих умовах приходиться працювати молодим силам «Вогні». Відповідь на їх перший конкурс п. з. «Лисоня» по цензурнім апаратах... більшістю сторінками.

Та я вірю, що Вони цим не зразяться. Вперід братерство. Здоровлю Вас братами, бо бату, що Ви ними хочете стати. Бажаю Вам успіху у Вашій праці і вірю, що наша редакція з Вами навяже братерські відносини. Між Вами а нами хай остане поздоровлення

«Працюйте».

Кудеяр.

ПОДЯКА.

Команда VII. Кур. Укр. Ст. Пл. «Бурлаки» в Ржевницях іменем цілої бурлацької фамілії складає отсюю дорогою цибу подяку всім тим, що прибули на Посвячення нашого курінного прапору. Зокрема дякує Команді СУПЕ,

чию прибула в повному складі, духовникові о. директорові Д. Зубрицькому, що приїхав аж з Пряшева, христиним рідичам Вл. і. проф. презид. С. Русовій, що помимо свого старого міку прибула до Ржевниць та Вл. і. Богацькому, пластовим частинам з Праги та Ржевниць, а зокрема дівочому курініві ім. Л. Українки в Ржевницях.

За Кур.-Команду:

В. Ядишин,
ст. піл. розв.
курінний.

Іван Семеєн,
ст. піл. уч.
к. писар.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЙ.

Володимир С. Пишіть більше та присилайте!
Т. Г-вич. Данціт. Ваша стаття йде як дискусійна. Приготовляйтесь на відповіді.
Маленький Пластун з В. Ваш лопись трошки за довгий. Пишіть щось іншого.
Всім: Пишіть хроніки пластових частин, присилайте нам свої звідомлення, проекти, статті, поезії і т. д., і т. д. *Редакція*.

ВСЕ В СЛУЖБІ.

В стації проходжувався залізничний урядовець з чорною квіткою на грудях. Нараз підійшов до нього паній жовнір, вирвав йому квітку та кинув під потяг.

Урядовець почервонів та затиснув пястуки — але зараз зашанував над собою і спокійно пішов далі. Коли увійшов до вагону, подорожній, що приглядався цій історії, сказав свое признання:

— «Ви дуже гарно поступили».
— «Так, але якби я не був у службі, я би його провчив».

Він поступив гарно лише тому, що був «у службі». Колиб не був «у службі» — вислід бувби інший.

— Як вам здається? Чи і тоді немавби він так поступити? Майже кожна людина виконує якусь службу, працю, обовязок і тому мусить придергуватися певного, приписаного закона.

Гірник не сміє курити в копальні, та поза службою може.

Писар не сміє читати часописей у канцелярії та поза службою може.

Дітям в школі не вільно розмовляти, бавитися та поза школою може.

Бачите, що часто є велика ріжниця чи людина є у службі, чи ні.

Але *Пластун* повинен бути *все у службі*. То значить, що маєте бути у службі де-б ви не були. — І на гриці? — Так, і там! — Коли, приміром, програєте, — маєте саме найкращу нараду показати, що ви в дійсно пластуном. Пластун пригадує собі, що є у службі і поводиться по пластовому до поспільногоменту.

А між товаришами? Чи ти чистий у думках, словах та вчинках? Все мусиш таким бути, бо ти *все у службі!*

Кождий запитай себе: «Чи знає мій учитель, що я є пластуном? Не кажи: «знає, бо бачить, що ношу відзнаку». Коли би лише ця відзнака була одинокою відзнакою твоєї душі, то можу тобі щиро сказати: *«Ти не є пластуном!»*

Та коли твій учитель відповість: Це добрий пластун, бо є совісний у праці, не тратить відваги у тяжких хвилинах життя, не говорить неправди, ніколи не було чуті від нього проклонів та вульгарних слів, все чесний, веселий, послужний, пильний та стараний». — То значить ти ніколи не є поза службою.

Подібно мається справа коли ти є звичайним послугачем:

— Чи твій майстер знає, що ти пластун? — Яким чином?

Я чув раз про хлопця, що був зайнятий у торгівлі збіжям. Коли був сам у крамі прийшов пан купувати збіжя і як хлопець важив сказав йому — «Додай ще, твоєго пана немає!»

— «Мій пан є завсіди присутній!»

Так твій пан є все присутній, ти все є у службі.

Пластун є все і всюди в службі! навіть тоді, коли є сам. Часами трапляється, що пластун не може видергати в чистоті та ясності думок — а думки саме роблять його добрым або злим:

— «Як хто думає у серці своєму — таким є!!!

Тому, коли будеш сам, пригадай собі, що тоді ти є теж у службі бо:

— «Посіш думку, збереш діло, засіш діло, збереш привичання, засіш привичання — збереш характер».

А характер це найвище досягнення, яке лише людина може здобути.

Довільний переклад

Приблуди.

З ЖИТТЯ ЧУЖИХ ПЛАСТУНІВ.

— Минулого року старе місто Canterbury дало титул горожанина лібрдові Байлден-Поулеві, за його труди які він вложив для добра цілого світу.

— В Каліфорнії названо гору на його честь.

— В 1933 році відбудеться міжнародний пластовий єзел (Джемборі). Впіорядчиками його мають бути Америка і Чехословакія.

З ЖИТТЯ ПЛАСТУНОК.

— Mrs. J. Sterrog — багата пані з Америки купить пластункам дім. Він буде в Швейцарії — найкращим пі. осередку. Цей неябійський злобуток пластунок, уможливить їм як в літі так і в зимі здоровий і таний побут в Швейцарії. Оплата денна — 1 швейц. франк.

— Слідуча міжнародня конференція пластунок відбудеться 1932 року в Закопані (Польща).

— В червні ц. р. приготовляється в Фінляндії міжнародний табор пластунок.

Урядовою мовою буде: фінська і шведська, помічною англійська. До цього табору є запрошені з кожної країни по три пластунки. Нас не запрошено!...

«МОЛОДЕ ЖИТЯ».

Журнал українського Пласту, виходить що другий місяць в Празі.

«М. Ж.» буде містити:

статті на теми країного виховання,
про напрямки та ідеології чужих пластових Уладів,
вісти з життя укр. Пласту та чужого.

Окрім того буде мати сторінки:

практичних пластових вміостей,
літератури та науки,
загадок, забав та конкурсів.

«М. Ж.» всі справи буде розбирати з точки погляду Українського Народу і його ідейних змагань до самостійності.

Стала передплата буде подана на початку 1932 року.

Передплата, до кінця цього року, на поодиноке число :

В Ч. С. Р. виносить:

для членів С. У. П. Е. — 3.— кч.
для нечленів — 4.— кч.

В Америці:

для всіх — — 20 \$.

На поодиноке число за кордоном треба долучити на порто — 50 сот.

Передплатником стає той, хто не звернув окажового числа.

Адреса Редакції і Адміністрації:

D. Kozický, Stud. domov, Albertov, Praha II.

Vydává: Náčelnictví Svazu ukrajinských skautů-emigrantů v Praze. — Odpo-
vědná redaktorka: sl. Marie Gottlibová, občanka Č. S. R. — Hlavní redaktor:
Mychajlo Bažanskyj. — Tiskem «Legiografie», Praha XIII., Sámová ul. č. 665.

